

ANSÖKNINGSBLANKETT

Ifyllt formulär sänds via e-post till: hemloshet@socialstyrelsen.se
eller per post till: Socialstyrelsen
Socialtjänstavdelningen
Enheten för handikappfrågor
106 30 Stockholm

OBS! SPAR IFYLLDA FORMULÄR I DATORN INNAN DE E-POSTAS

Fyll i markerade rutor. Vandra mellan rutorna med pil- eller tabtangenterna eller placera markören i respektive ruta med musen. I princip kan ni skriva hur mycket som helst i rutorna, texten skjuts framåt, men skriv kortfattat och använd bilagorna!

Projektets namn	Samarbete för att förhindra vräkningar i Farsta		
Sökande/ huvudman	Kommun, landstingsenhet, annan organisation Farsta stadsdelsförvaltning	Tfn	08 – 508 18 000
	Adress Box 6027, 122 06 Enskede	Fax	08- 508 18 099
		E-post	farsta
Kontaktperson	Namn Bo Dannert		08 – 508 18 040
	Adress Farsta stadsdelsförvaltning, Box 6027, 122 06 Enskede	Fax	08 – 508 18 099
		E-post	Bo.dannert@farsta.stockholm.se
Samarbetspartner	Annan kommun/stadsdel	Landstingsenhet Psykiatrin södra	Frivilligorganisation/Annan aktör De kommunala bostadsbolagen m fl
Projektid	Planerat startdatum 2008-09-01	Planerat slutdatum 2009-08-31	
Sammanfattande projektbeskrivning Målgrupp (t.ex. kvinnor, barnfamiljer), metod, förväntat resultat, dokumentation. Beskriv med högst 200 tecken. Utförligare projektbeskrivning bilägges i Bil. 1.	Utveckling av insatserna för att förhindra vräkningar i Farsta. Särskilt ska personer med missbruk och psykisk funktionsnedsättning och barnfamiljer uppmärksammas. Samarbetet med de kommunala bostadsbolagen och även privata hyresvärdar ska utvecklas, liksom samarbetet med psykiatrin. Projektet ska bidra till att effektiva rutiner säkerställs. Kvalificerad hyresrådgivning ska kunna erbjudas. Boendestöd ska ges där risk för vräkning finns. Samverkan ska utvecklas mellan berörda enheter inom Individ- och familjeomsorgen, särskilt öppenvården och dagverksamheten för hemlösa, Porten. Särskilt riktat uppsökande boendestöd till äldre missbrukare. Samarbete med verksamheterna inom Omsorg för funktionshindrade, särskilt Rörliga teamet.		
Uppföljning/utvärdering Samarbetspartner i uppföljningen (FoU-enhet, högskola etc.)	Namn och befattning/titel Egen utvärdering med visst konsultstöd.	Adress	Tfn, fax, e-post
Metod för uppföljning Ange kortfattat huvuddragen. Utförligare beskrivning bilägges i Bil. 2.	Uppföljning av underrättelser om hyresskuld och/eller avhysning. - Hur många som blivit vräkta. - Hur många som fått stöd genom projektet - Vilket stöd de fått och resultat av detta stöd.		

Kostnad och finansiering avseende hela projektet och projektperioden (kronor) Budget bilägges i bil. 3	Beräknad totalkostnad 980 tkr	Varav egen finansiering Egna verksamheter *	Ev annan finansiering (från vem och vilken summa)	
	Bidrag som söks hos Socialstyrelsen 980 tkr		Varav medel för uppföljning (projektet ansvarar) 50 tkr	
Underskrift av projektansvariga (för de huvudmän, organisationer m.fl. som samverkar) Principer för samverkan, avtal m.m. nedtecknas i bil. 4.	Namn Per-Ove Mattsson	Organisation Farsta stadsdelsförvaltning, loF	Datum 2007-10-26	
	Namn Siv Lideståhl	Organisation Farsta stadsdelsförvaltning Oms fh	Datum 2007-10-26	
	Namn Fam.bost, Sthlmshem, Svenska Bost, Stiftelsen Hotellhem	Organisation	Datum	
	Namn Landstinget, Psykiatrin södra	Organisation	Datum	

*) Egen finansiering: Medverkande i projektet är alla verksamheter inom Individ- och familjeomsorg, särskilt öppenvården för vuxna med dagverksamheten Porten, mottagningsenheten med Rörliga teamet och verksamheterna inom Stöd och service till funktionsnedsatta.

Ansökan godkändes av Farsta stadsdelsnämnd 2007-11-15

Förnyad ansökan godkändes 2008-03-25.

PROJEKTBSKRIVNING

1. ANSÖKAN RELATERAR TILL MÅL 4 I REGERINGENS HEMLÖSHETSSTRATEGI - "Antalet vräkningar ska minska och inga barn ska vräkas"

2. Idéerna bakom satsningen i ett projekt. Vad som ska göras och hur det ska göras.

I Farsta vräks ca 30 personer årligen. Ytterligare ett hundratal personer är mycket nära avhysning men löser situationen och kan bo kvar. Vräkningar där barn är inblandade är oacceptabelt. I de enskilda fall där det förekommer är insatserna för att förhindra vräkning högst prioriterad.

I Farsta är dock de som berörs i mycket hög grad ensamstående vuxna. En verkställd vräkning medför svårigheter att åter komma tillbaka in på bostadsmarknaden. Många som blir bostadslösa hänvisas till kortvarig andrahandsuthyrning och andra tillfälliga boenden. Forskning visar att de som blivit vräkta och varit bostadslösa i mer än sex månader löper stor risk att hamna i en längre tids hemlöshet.

För personer med missbruk och psykisk funktionsnedsättning kan boendet lätt komma i fara på grund av störande beteende. Boendestöd ges till många personer med psykisk funktionsnedsättning. Förvaltningens dagverksamhet Porten har etablerat god kontakt med hemlösa och missbrukare som upplever ensamhet. Inom Farsta stadsdelsförvaltning finns också 80 försöks- och träningslägenheter och en boendeenhet inom Hotellhem. Dessa resurser har stor betydelse men har dock inte visat sig tillräckliga för kunna minska hemlösheten tillräckligt.

För att minska antalet vräkningar behövs ett effektivare förebyggande arbete. När det gäller äldre personer med missbruksproblem är risken att förlora bostaden påtaglig. Bostadsbolagens bovärdar och störningsombudsmän ser en möjlighet att uppmärksamma och ge stöd till dessa personer i ett tidigare skede, innan anledning till vräkning uppstår.

Samverkan mellan socialtjänsten och bostadsbolagen är en viktig del i hur verkningfullt stödet, till den som riskerar att förlora sin bostad, kan bli. Återkommande genom åren har försök gjorts att skapa arbetssätt och rutiner och samverkan mellan olika myndigheter. Erfarenheten är att man tidigare inte nått riktigt fram till ett uthålligt välfungerande samarbete och inte kunnat skapa strukturer som håller över tid. Samverkan behöver byggas upp genom en markerad satsning.

En tydlig och samstämmig politisk vilja är att hemlösheten ska motverkas, antalet avhysningar ska minska och framför allt ska inga barnfamiljer vräkas. Att ambitionen har blivit tydligare har medfört att metoderna för att förebygga avhysningar börjat utvecklas på många håll. Detta ska också gälla Farsta, där det finns jämförelsevis många personer som är hemlösa eller riskerar vräkning.

För att bryta trenden av ökande hemlöshet och förbättra möjligheterna att undvika vräkningar, behövs en särskild satsning under minst ett år. Ett projekt behövs som ser till att alla nödvändiga ingående delar i det förebyggande arbetet utvecklas på ett optimalt sätt. Erfarenheter från andra kommuners satsningar har visat att det är möjligt. Projektet "Samarbete för att förhindra vräkningar i Farsta" ska understryka att en fungerande samverkan är en kärnfråga i det förebyggande arbetet mot vräkningar.

3. Projektets mål och förväntat resultat av projektet.

Mål för projektet är att antalet personer som vräks i Farsta ska minska.

Målgrupp är alla personer i Farsta som riskerar att vräkas. Särskild uppmärksamhet riktas mot personer med missbruk och/eller psykisk funktionsnedsättning, äldre och barnfamiljer.

Syftet är att socialtjänstens insatser ska effektiviseras genom att rutiner ses över, utvecklas och kompletteras och att ett väl fungerande nätverk av de resurser som finns till förfogande, byggs upp. Kvalificerade insatser ska ges, i form av både hyresrådgivning och boendestöd. Stödet ska ges, dels till de personer som genom hyresskuld riskerar avhysning, dels till de personer som anmäls som störande och/eller fått anmärkning för sanitära olägenheter och vanvård av lägenheten.

Projektet kommer att medföra att fler personer som riskerar vräkning kan nås av och ta emot erbjudanden om stöd. Fler personer kommer att tillgodogöra sig detta stöd med följd att antalet vräkningar kommer att minska. När det gäller personer med mycket komplex social problematik, ofta i kombination med psykiska svårigheter är naturligtvis förutsättningarna inte lika goda. Men även här kommer projektet att medföra att fler kan behålla sin bostad.

4. Behovsinventering. Behovet av att minska antalet vräkningar.

En jämförelsevis stor andel av dem som vänder sig till socialtjänsten i Farsta lever i en utsatt situation eller har tillfälligt utsatts för extraordinära händelser som medfört extra påfrestningar på ekonomin. Under 2007 inkom varje vecka två till tre ansökningar om bistånd till hyresskuld. Erbjudande lämnas om budget- och skuldrådgivning. För att förhindra vräkningar beviljar socialtjänsten i Farsta varje år därför 40-60 hyresskulder av olika storlek till en sammanlagd kostnad av ca 450 -500 tkr.

I Farsta finns jämförelsevis många personer som behöver stöd från socialtjänsten p g a missbruk och/eller psykisk funktionsnedsättning. Hemlösheten är jämförelsevis mycket omfattande i Farsta. Socialtjänsten har enligt en nyligen gjord inventering, kontakt med ca 220 personer som är hemlösa. De saknar egen bostad och har stora svårigheter att långsiktigt ordna sin boendesituation. De flesta har missbruksproblem och/eller psykisk funktionsnedsättning. Ett 30-tal personer har inte någon planering för boendet mer än något eller några dygn och far ofta mycket illa. Tillfälliga boenden på härbärge erbjuds enligt Stockholms "Tak-över-huvudet-garanti". Många erbjuds också inackorderingshem och andra stödboenden. Boendekostnadernas andel av missbrukarvårdens och socialpsykiatrins vård- och boendebudget har därför blivit oproportionerligt stor.

5. Resurser som behövs för att genomföra satsningen.

Rutiner som ökar möjligheten att undvika vräkningar, ska utvecklas

Det behövs en fullständig genomgång och översyn av alla nuvarande rutiner och insatser.

Metodutvecklingen förutsätter att en projektledare anställs på heltid.

Möjligheten att behålla sin bostad när en hyresskuld uppstått eller när anmärkning mot störning lämnats, beror på hur personen själv eller med stöd, lyckas återvinna rätten att bo kvar.

Socialtjänsten har sedan lång tid rutiner för hur stödet till personer som riskerar vräkning ska ges.

När en person har en hyresskuld informeras socialtjänsten, som skickar informationsbrev om möjligheten att söka bistånd till den berörde. Många av de personer som är riskerar vräkning tar av olika anledningar ändå inte kontakt för att be om hjälp. Socialtjänsten bör vara inriktad på att ge bistånd så att vräkning undviks. Det behövs därför att socialtjänsten mer aktivt och på ett bättre sätt försöker få kontakt med den som riskerar vräkning. Formerna behöver utvecklas av projektmedarbetarna och stadsdelsförvaltningens "Rörliga team" i nära samarbete med bostadsbolagens bovärdar och störningsombudsmän.

Hyresrådgivning och boendestöd ska förebygga vräkning

Projektet ska dels inriktas på att lösa akuta problem. Det ska också inriktas på mer långsiktiga lösningar. En hyresrådgivare ska erbjuda kvalificerad rådgivning till de personer och familjer som löper risk att bli av med sin bostad. Inriktningen ska vara att personen i framtiden själv ska kunna sköta sin ekonomi så att framtida hyresskulder och vräkningar kan undvikas.

När det gäller äldre personer med missbruksproblem är risken att förlora bostaden mycket ofta närvarande. Ett effektivare förebyggande arbete i ett tidigare skede behövs. Med en projektanställd boendestödjare ska stödet till de personer som befinner sig i en situation där denna risk blivit mer överhängande utvecklas.

Genom ett närmare samarbete med bostadsbolagens bovärdar och störningsombudsmän finns möjlighet att vräkningshotade personer med denna problematik, kan uppmärksammas i ett tidigare skede, när möjligheten att behålla boendet fortfarande kan finnas kvar.

Ett riktat boendestöd i samarbete med förvaltningens övriga öppenvårdsresurser kan få stor effekt när det gäller att hejda processer som riskerar att leda till avhysning.

Förutsättningarna att skapa tillitsfulla kontakter med personer i denna situation har utvecklats, bl a genom förvaltningens projekt Porten, en väl fungerande dagverksamhet för hemlösa och missbrukare som lever utsatt och/eller är isolerade. Verksamheten är under utveckling. Positiva kontakter har tagits, bl a med kyrkan och föreningen Convictus, för att skapa underlag för en permanent verksamhet. En förstärkning av boendestödet med nära koppling till dagverksamheten Porten skulle ge goda möjligheter att minska riskerna för vräkning för många utsatta personer.

6. Samarbetspartners i projektet

För att kunna bygga upp en effektivt fungerande samverkan, behövs en period av medveten strävan att samla ihop berörda samarbetspartners och skapa samförstånd kring hur en mer långsiktigt fungerande samverkan ska se ut.

Det behövs en nätverksorganisation med representanter från socialtjänstens olika verksamheter, bostadsbolagen, kronofogdemyndigheten, landstingets psykiatri och frivilligorganisationer.

Inom socialtjänsten är det viktigt att alla enheter samarbetar utifrån målet att minska antalet vräkningar. Gemensam handläggning behövs ofta inför risken att bli vräkt.

En viktig roll i samverkan har avgörande rollen har bostadsbolagens personal som visats ute i bostadsområdena. De ser vad som händer och kan i god tid ge socialtjänsten möjlighet att komma i kontakt med de personer som kan behöva stöd.

Samarbete med psykiatrin behövs för att kunna förhindra att personer med psykisk funktionsnedsättning riskerar att bli vräkta. Genom en gemensam planering av ett samlat stöd till de aktuella personerna kan detta medföra att vräkning kan undvikas.

Samarbete med Kronofogdemyndigheten behövs för de skuldsatta personer som avbetalar på en hyresskuld. Att behålla bostaden har en hög prioritet. Kronofogdemyndigheten kan medverka i en rimlig planering av hur skulderna ska betalas.

Frivilligorganisationerna är viktiga samarbetspartners när det gäller att komma i kontakt med de personer som har en osäker boendesituation. De ingår också i stödet till hemlösa.

*Se vidare Bilaga 4: **Samverkansavtal***

7. Finansiering av projektet

Förvaltningen bidrar till finansieringen genom deltagande från de egna verksamheterna.

Projektet är en satsning med medverkan från samtliga enheter inom Individ- och familjeomsorgen och inom Stöd och service till funktionsnedsatta. Även äldreomsorgen ingår i samarbetet.

En särskild roll i det förebyggande arbetet mot vräkningar har förvaltningens "Rörliga team", två heltidstjänster. Rörliga teamet söker upp personer som inte har kontakt med socialtjänsten, men där behov kan finnas.

Mottagningsenheten har en särskild roll i projektet och ska utveckla sina rutiner så att samarbetet med bostadsbolagens bovärdar underlättas och förbättras när det gäller nya sökande.

Det som bedöms behövas i satsningen är dels en kvalificerad hyresrådgivare som också är projektledare och ansvarig för att rutiner utvecklas och säkerställs.

En projektmedarbetare som ansvarar för utvecklingen av boendestödet till de jämförelsevis många äldre missbrukarna i Farsta, behövs också under projekttiden.

8. Implementering av satsningen

Projektets grundläggande idé är att utveckla rutinerna inom förvaltningen och att utveckla samarbetet med viktiga samarbetspartners. Implementeringen ligger i projektets syfte.

Under projekttiden ska förvaltningens resurser styras om så att insatserna mer medvetet kommer att motverka vräkningar. Parallellt med projektet pågår andra satsningar för utsatta personer som ingår i projektets målgrupp. Avgörande för att nå projektets mål är en medverkan där alla ingår.

UTVÄRDERINGSPLAN

Utvärderingen genomförs av en anställd inom förvaltningen som inte direkt deltar i berörda verksamheter och som har kvalifikationer för uppdraget.Handledning vid utvärderingen ges av Ersta/Sköndals högskola.

1

Uppföljning av underrättelser om hyresskuld och/eller avhysning.
Hur många av dessa som har blivit vräkta. Hur många som har fått stöd genom projektet.
Vilket stöd de har fått och resultatet av detta stöd.

2

Internkontroll genomförs för att se om effektiva rutiner har utarbetats och säkerställts.

3

Intervjuer med representanter för medverkande inom förvaltningens olika verksamheter, samarbetspartners inom bostadsbolagen och psykiatrin, för att utvärdera hur samarbetet har utvecklats.

4

Intervjuer med personer som fått stöd, där de kan framföra synpunkter kring hur stödet ges.

BUDGET FÖR PROJEKTET

Projektledare/hyresrådgivning	500 tkr
Projektmedarbetare/boendestöd	380 tkr
Övrigtanslag till mötesverksamhet, studiebesök m m	50 tkr
Utvärdering	50 tkr
Summa	980 tkr

SAMVERKANSAVTAL

Bostadsbolagen

En stor del av farstaborna bor i något av de tre kommunala bostadsbolagen, Stockholmshem, Familjebostäder och Svenska Bostäder.

Ett närmare samarbete har det senaste halvåret upprättats med Svenska Bostäders bovärdar. BI a har en särskilt utformad telefonlista för socialtjänstens enheter lämnats till bovärdarna. Listan används för smidiga kontakter när bovärdarna ser att det inte står rätt till i en lägenhet. Det kan vara hyresskulder, störningar eller vanvård. Det kan vara misstanke om att barn far illa eller äldre som inte klarar sig i sitt boende. Det kan också vara personer som missbrukar eller har psykiska problem. Inledande kontakter har också tagits med de andra kommunala bostadsbolagen, vilket har bemötts med stort intresse. Alla bostadsbolag ska inbjudas till ett mer strukturerat samarbete, där samverkansavtal är en målsättning.

Inom Farsta stadsdelsområde finns s k ungarlägenheter inom stiftelsen Hotellhem. Hyresgästerna där har många gånger en problematisk bakgrund. Meddelanden om hyresskulder kommer därför ofta därifrån. Samarbetet med Stiftelsen Hotellhem har det senaste året utvecklats i nya bättre fungerande former, vilket uppskattats mycket från alla inblandade. Den förbättrade kontakten underlättas av att förvaltningen har ett pågående projekt att skapa ett trappstegsboende inom Hotellhem. I projektet erbjuds hemlösa att bo i ett s k introduktionsboende utan totala krav på nykterhet. BI a erbjuder hemlösa personer som besöker dagverksamheten Porten en möjlighet att få ordning på sin boendesituation. När det är visat att detta boende fungerar tillfredsställande, finns möjlighet att "flytta upp ett steg" och få ett mer självständigt stödboende. Steget därefter är försökslägenhet med möjlighet att få ett eget kontrakt. Förvaltningens vuxenhet deltar och erbjuder behandling eller sysselsättning till de boende.

Landstinget

Många av de personer som riskerar vräkning har kontakt med psykiatri. Även Psykiatri södra förväntas därför bli en viktig samarbetspartner. Positiva samtal om detta har förts.

Frivilligorganisationerna

Satsdelsförvaltningen har samverkan och nära samarbete med kyrkans verksamheter i Farsta. Inom Söderledskyrkan pågår samverkan både när det gäller hemlösa och missbrukare och gruppverksamhet för barn till missbrukare. Samarbete med Centrumkyrkan finns sedan länge. RSMH har inarbetade relationer till förvaltningen sedan många år. Inom missbrukarvården finns kontakter med AA, NA, NBN m fl. Kontakt har som nämnts ovan, tagits med föreningen Convictus om ett mer långtgående samarbete kring förvaltningens dagverksamhet för hemlösa och missbrukare. Frivilligorganisationerna kan som referensgrupp bidra med viktig informativ kunskap om villkoren för de personer som riskerar att förlora sin bostad.